

2025-07-08**Brottsofferjouren Sverige**

Hammarby fabriksväg 25, 6 tr

120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.sewww.brottsofferjouren.se**Växel:** 08-644 88 00**Brottsofferstöd:** 116 006

Yttrande över SOU 2025:28 – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har getts tillfälle att yttra sig över remissen SOU 2025:28 – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. Vi välkomnar slutbetänkandet och ser positivt på utredningens ambition att förstärka samhällets arbete mot våld, förtryck och utnyttjande. BOJ delar utredningens syn på att insatserna behöver vara samordnade, kunskapsbaserade och tillgängliga i hela landet. Vi hänvisar till vårt tidigare yttrande vad gäller delbetänkandet SOU 2024:21 där vi särskilt pekat på behovet av ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck. Enligt BOJ:s uppfattning bör detta våld måste ges en mer framträdande och avgränsad plats i det jämställdhetspolitiska arbetet eftersom detta våld tydligt skiljer sig från annat partnervåld vad gäller både struktur, drivkrafter och konsekvenser. Det är vår uppfattning att hedersrelaterat våld alltför länge behandlats inom breda och otillräckliga kategorier, vilket har lett till att åtgärder blivit ineffektiva eller osynliga i praktiken. Vi har noterat att regeringen har för avsikt att införa ett sjunde delmål vilket vi välkomnar.

Nedan följer våra synpunkter på slutbetänkandet utifrån ett brottsofferperspektiv.

1.

Stärk det tidiga och likvärdiga stödet till brottsoffer

Många brottsoffer – särskilt de som utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld eller människohandel – kommer aldrig i kontakt med rättsväsendet. Det är därför avgörande att stödet inte är beroende av en polisanmälan. Vi understryker behovet av:

- låga trösklar till stödinsatser, där lokala brottsofferjourer har en viktig roll.
- likvärdig tillgång i hela landet, vilket kräver statliga satsningar på utbildning, kompetens och samverkan på regional och kommunal nivå.

Vi ser också positivt på att utredningen lyfter behovet av en förstärkt initial kartläggning av brottsoffers behov.

2.

Barn och unga måste vara mer än ett “fokusområde”

Att barn och unga får ett särskilt avsnitt i betänkandet är positivt, men vi anser att barnperspektivet behöver genomsyra alla delar av arbetet. Det gäller särskilt:

- stödinsatser för barn som upplever våld i hemmet – även om de är utsatta för våldet i form av att ha bevittnat (sett eller hört) detta.
- trygga och barnanpassade processer i kontakt med polis, socialtjänst och sjukvård.
- särskilt utbildade barnsamordnare inom myndigheter och ideella aktörer.

BOJ vill påminna om barnkonventionens status som svensk lag – den bör därför utgöra grunden för alla insatser som rör barn. När det gäller de aktörer som föreslås utgöra den centrala samordningen av arbetet mot våld saknar vi representation från

Barnombudsmannen. Vi anser att det behövs en aktör med särskild kunskap om barn i den centrala samverkan och Barnombudsmannen bedöms vara den bäst lämpade.

3.

Samverkan med civilsamhället är avgörande – men förutsättningarna saknas

Utredningen lyfter vikten av samverkan mellan myndigheter och civilsamhälle, men vi anser att detta behöver konkretiseras. Många ideella aktörer som erbjuder stöd till brottsoffer arbetar med osäkra ekonomiska villkor och brist på långsiktig finansiering. I förordningen (2022:257) om statsbidrag till kvinno- och tjejjourer och vissa andra ideella organisationer inom brottsofferområdet som trädde i kraft den 1 januari 2023 kan vi konstatera att de många brottsoffer som BOJ är till för att ge stöd åt blivit förfördelade genom att Socialstyrelsen beslutat om kraftigt minskat bidrag till BOJ. Detta har genomförts trots att cirka hälften av de kvinnor som anmäler brott om våld i nära relation väljer stöd hos brottsofferjour. Dessutom ger vi även stöd i domstol vilket utredningen särskilt lyfter som viktigt.

Vi föreslår att:

- samverkan med ideella aktörer formaliseras i lokala handlingsplaner.
- staten inför långsiktig och öronmärkt finansiering till brottsofferstöd via civilsamhället.
- civilsamhällets roll tydliggörs i uppföljningsstrukturer och indikatorer.

4.

Behov av uppföljning som speglar brottsoffers upplevelse

För att mäta effekten av stödinsatser krävs mer än statistik över anmälningar och domar. Vi föreslår att indikatorer för uppföljning inkluderar:

- brottsoffers upplevelse av bemötande, trygghet och återhämtning.
- tillgång till stöd oberoende av kön, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet eller boendeort.
- samverkan och effektivitet i myndighetsövergripande arbete.

Prostitution och människohandel

BOJ delar bedömningen att människohandelslagstiftningen behöver ses över. En del av rekvisiten i gällande lagstiftning har visat sig var svåra att tillämpa för polis och åklagare. En mer ändamålsenlig lagstiftning kan förhoppningsvis möjliggöra en bättre rättslig tackling av dessa människofientliga handlingar och därmed ge ett angeläget långsiktigt stöd till alla brottsoffer.

Utredningen har inte haft i uppdrag att utreda en permanent och nationell utbyggnad av regionkoordinatorerna mot människohandels verksamhet men berör ändå detta. Vår uppfattning är att regionkoordinatorernas uppdrag bör permanentas, vara heltäckande och bekostas av staten.

BOJ ser SOU 2025:28 som ett viktigt steg mot ett mer samordnat och människorättsbaserat arbete mot våld, förtryck och utnyttjande. För att intentionerna ska få verklig betydelse måste dock det praktiska stödet till brottsoffer stärkas – i rätt tid, på rätt sätt och i hela landet. Civilsamhällets roll som stödjande part måste tydliggöras och värderas, inte bara nämnas.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Monica Ekström
Vice förbundsordförande
monica.ekstrom@boj.se